

ע"פ 2814/18 - פלוני, פלוני, פלוני, פלוני, פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2814/18

ע"פ 2827/18

ע"פ 2846/18

ע"פ 2849/18

ע"פ 2850/18

ע"פ 2917/18

ע"פ 2921/18

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

כבוד השופט ג' קרא

כבוד השופט א' שטיין

המערער בע"פ 2814/18 והמשיב בע"פ 2921/18: פלוני

המערער בע"פ 2827/18 והמשיב בע"פ 2921/18: פלוני

המערער בע"פ 2846/18: פלוני

המערער בע"פ 2849/18 והמשיב בע"פ 2921/18: פלוני

המערער בע"פ 2850/18 והמשיב בע"פ 2921/18 פלוני

המערער בע"פ 2917/18 והמשיב בע"פ 2921/18: פלוני

נ ג ד

המשיבה בע"פ 2814/18, 2827/18, 2846/18, 2849/18, 2850/18 ו-2917/18 והמערער בע"פ 2921/18:
מדינת ישראל

ערעורים על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 26.2.2018 בת"פ 16281-08-16 שניתן על ידי כבוד
השופט ב' שגיא

תאריך הישיבה: כ"ג בטבת התשע"ט (31.12.2018)

בשם המערער בע"פ 2814/18 והמשיב בע"פ 2921/18: עו"ד עדי כרמלי

בשם המערער בע"פ 2827/18 והמשיב בע"פ 2921/18: עו"ד יהודה שמעוני

בשם המערער בע"פ 2846/18: עו"ד שי שורר; עו"ד איתי כהן

בשם המערער בע"פ 2849/18 והמשיב בע"פ 2921/18: עו"ד משה אורן

בשם המערער בע"פ 2850/18 והמשיב בע"פ 2921/18: עו"ד רותם כהן

עמוד 2

בשם המערער בע"פ 2917/18 והמשיב בע"פ 2921/18: עו"ד זוהר ארבל; עו"ד דנה אוחנה

בשם המשיבה בע"פ 2814/18, 2827/18, 2846/18, 2849/18, 2850/18 ו-2917/18 והמערער בע"פ 2921/18: עו"ד תמר בורנשטיין; עו"ד קרן רוט

פסק דין

השופט נ' סולברג:

1. ערעורים מזה ומזה מונחים לפנינו, במסגרת פרשת אלימות נרחבת וקשה. ששה מערערים - דניאל אלישיב, רן יצחקי, גדי יחיאלוב, ניב מנור, אביתר יוסף, ודור מגדיש - על חומרת עונשי המאסר שנגזרו עליהם בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בת"פ 16281-08-16 (השופט ב' שגיא); מנגד הגישה המדינה ערעור על קולת עונשיהם של חמישה מהמערערים.

רקע ועיקרי כתב האישום המתוקן

2. המערערים הורשעו בפעילות עבריינית במסגרת חברותם בארגון 'לה פמיליה' (להלן: הארגון או לה פמיליה). לה פמיליה הוקם כארגון אוהדים של קבוצת הכדורגל בית"ר ירושלים, שבין מטרותיו "לזרוע אלימות וונדליזם, מתוך אידיאולוגיה אנרכיסטית וגזענית ושנאת המגזר הערבי". מטרה זו מצאה את ביטויה בהמנון הארגון: "כה אמרתי לך הדבר, היכונו לימים הקרבים ובאים, בהם יוקם הצבא החזק ביותר שנראה עלי אדמות, אשר יגן בעדך וימחק מעל פני האדמה את כל העומד בדרכו, צבא גרילה גזעני ואכזר, צבא שיקרא אוהדי בית"ר למענך - לה פמיליה - הנה זה בא". כדי לממש את מטרתו-זו של הארגון, רכשו חלק מחבריו כלי תקיפה מגוונים, ובמהלך השנים נהגו לארוב לאוהדי קבוצות יריבות כשהם מצויידים בכלי התקיפה שברשותם. כתבי האישום מושא הערעורים שלפנינו, מתייחסים לאירועי אלימות שבמסגרתם הותקפו אוהדים של קבוצות יריבות: אירוע פלורנטין מיום 3.10.2015 (להלן: פלורנטין 1); אירוע פלורנטין מיום 29.5.2016 (להלן: פלורנטין 2); אירוע חניון רידינג מיום 24.8.2015 (להלן: רידינג); אירוע חוף פולג מיום 26.6.2015 (להלן: חופים 1); אירוע חוף פולג מיום 3.7.2015 (להלן: חופים 2). בשלושה מחמשת האירועים דלעיל, נטלו חלק אחד או יותר מהמערערים שלפנינו. תחילה אפרט בתמצית את אשר אירע בכל אחד מן האירועים, לאחר מכן אתייחס לחלקו של כל אחד מן המערערים באירועים השונים.

אירוע פלורנטין 1

3. במהלך שנת 2015 פרצה קטטה בין ג'ק, אוהד קבוצת הפועל תל אביב (להלן: הפועל) לבין עומר גולן, אחד מחברי לה פמיליה. בעקבות אותה קטטה החליטו חלק מחברי הארגון, כי יש לבצע פעולת תגמול ונקם באוהדי הפועל. הם קשרו קשר לארוב לאוהדי הפועל, לתקוף אותם, ולחבול בהם. את תכניתם העלו לקבוצת ה'וואטספ' של לה פמיליה, וקראו לחבריהם להיפגש ביום 3.10.2015 סמוך לאצטדיון 'בלומפילד', כדי לממש את תכניתם. עשרות מחברי הארגון נענו לקריאה, והגיעו למקום המפגש כשרובם רעולי פנים, לבושי שחורים, ומצויידים באלות בייסבול, מקלות עץ, אבנים, סכינים, בקבוקי זכוכית, מברגים וצינורות גומי. עומר גולן, שנמנה על חברי הארגון, הצטייד ב'פטיש תופסנים' מברזל, קצה אחד של ראשו שטוח, בקצהו האחר שיניים ארוכות ומחודדות; עומר הצהיר באוזני חלק מהנאספים, כי

עמוד 3

בכוונתו להרוג את ג'ק 'היום'. עומר טמן את הפטיש תחת אחת מהמכוניות של חברי הארגון, והמתין לשעת כושר. בשלב מסוים החלו חברי הארגון לתור אחר אוהדי הפועל, במטרה לבצע בהם את זממם. תחילה פנו לאדם שנדמה בעיניהם כאוהד הפועל, אך משהתברר כי שגו בזיהוי, הניחו לו, והמשיכו בחיפושיהם. הם שמו פעמיהם לכיוון מחסן אוהדי הפועל שברחוב פלורנטין, ובהגיעם למקום המתינו בדריכות לבואם של האוהדים. משהבחינו בכעשרים אוהדי הפועל, רצו לעברם, והחלו לתקפם בכלי המשחית שהביאו, וכן באגרופים, אבנים, וכסאות. אחד מחברי הארגון חבט בעוצמה בראשו של אחד מאוהדי הפועל, כשבידו לבנה. עומר רץ להביא את הפטיש, חזר לזירת האירוע, חבט בעוצמה בראשו של יורי סדלצקי (להלן: יורי), כשהוא מפנה לעברו את צידו המשונן של הפטיש. הפטיש ננעץ בראשו של יורי, וניסיונות להוציאו עלו בתוהו. יורי נפל שרוע על הקרקע ודם ניגר מראשו. יצרם של התוקפים לא שקט, והם הוסיפו להפליא ביורי את מכותיהם. אחד השליך עליו אבן גדולה, ואחר הכהו במקל. יורי פונה לבית החולים כשהפטיש עודנו מקובע בעצם גולגלתו, ובהגיעו הובהל בדחיפות לניתוח כשהוא בסכנת חיים מיידית. יורי נותח מספר ניתוחים מורכבים, גם לאחר שחרורו מבית החולים אושפז עוד מספר פעמים, ונדרש ניתוח נוסף לצורך שחזור עצם הגולגולת. יורי הוגדר על-ידי המוסד לביטוח לאומי כנכה בשיעור של 83%, ונקבעה לו אי-כשירות לצמיתות בשיעור של 100%. עד עצם היום הזה סובל יורי מכאבי ראש כרוניים, פגיעה בזיכרון, וקיים חשש מתמיד לזיהומים בראשו.

אירוע פלורנטין 2

4. קטטה אלימה נוספת שפרצה בין חברי הארגון לאוהדי הפועל, הובילה את חברי הארגון לרצות לשחזר את 'הצלחת' אירוע פלורנטין 1. הודעה נשלחה לחברי הקבוצה ובה קריאה להיפגש ביום 29.5.2016, בשעה 21:45, "איפה שהיינו בפעם הקודמת עם הפטיש", "מקום הטוב של פעם שעברה". גם בפעם הזאת נענו חלק מחברי הארגון לקריאה, והגיעו למקום כשהם עוטים על גופם בגדים כהים ונושאים עמם מוטות ברזל, אלות בייסבול ואגרופן. חברי הקבוצה החלו לתור אחר אוהדי הפועל במטרה לבצע בהם את זממם, אלא שאז הגיעו כוחות משטרה למקום ושיבשו את תכניותיהם.

אירוע רידינג

5. ביום 24.8.2015 התקיים משחק כדורגל בין קבוצת בית"ר ירושלים לבין קבוצת הפועל, באצטדיון 'טדי' בירושלים. חלק מחברי הארגון תכננו להגיע לחניון 'רידינג' שממנו עתידה היתה לצאת הסעה של אוהדי הפועל, ולפגוע בהם. הם הגיעו למקום מצויידים באלות בייסבול, מקלות עץ (לרבות מקל עם מסמרים), אבנים, בקבוקים וצינורות מגומי קשיח. חברי הארגון ארבו לאוהדי הפועל מאחורי כלי-רכב שחנו במקום, וכשהבחינו בקבוצה גדולה של אוהדי הפועל, רצו אליהם, קיללו אותם והשליכו לעברם בקבוקי זכוכית. האוהדים נסו על נפשם, למעט אוהד אחד שכשל בהימלטותו משום שהיה פצוע ברגלו. חברי הארגון קיללו אותו, הפילו אותו ארצה, השליכו עליו בקבוקי זכוכית, ותקפו אותו בבעיטות ובאגרופים. שניים מחברי הארגון הכו אותו באמצעות צינורות. עובר אורח שהבחין במתרחש התערב, ומילט את המתלונן מידיהם של התוקפים.

אירוע חופים 1

6. ביום 26.6.2015 החליטו כמה מחברי הארגון לתקוף את אוהדי קבוצת מכבי חיפה, ולגנוב מהם ציוד. לשם ביצוע התקיפה, הגיעו חלק מחברי הארגון לחוף פולג, שבו התקיימו בעת ההיא משחקי 'כדורגל חופים'. אחד מחברי הארגון הבחין באוהד מכבי חיפה שמכר חולצות של קבוצתו, וניסה לחטוף מידיו את שק החולצות. אוהדי חיפה שנכחו במקום ניסו להתנגד לחטיפה, או אז התנפלו עליהם חברי הארגון, ותקפו אותם בכל חלקי גופם באגרופים ובעיטות.

מעוצמת המכות נפלו ארצה חלק מאוהדי מכבי חיפה, וחברי הארגון הוסיפו להכות בהם, ומשכו את שק החולצות. השק נקרע והמה נמלטו.

אירוע חופים 2

7. חברי הארגון חשו תחושה של 'הצלחה', נוכח תוצאות אירוע חופים 1, קשרו קשר לתקוף פעם נוספת את אוהדי קבוצת מכבי חיפה, ושוב תוכננה התקיפה להעשות במהלך משחקי 'כדורגל חופים' בחוף פולג. לשם קידום הקשר, נפגשו חברי הארגון בפאב בחוף פולג, כשכמה מהם שותים משקאות אלכוהוליים ומעשנים סמים. הם יצאו מהפאב מצויידים בבקבוקי זכוכית, אחד מהם נושא על גופו רימון הלם ורימון עשן. חברי הארגון המתינו לבואם של אוהדי מכבי חיפה, וכשהבחינו במכונית השייכת למי מאוהדי חיפה, ידו לעברה אבנים ובקבוקי זכוכית. האבנים פגעו במראות המכונית, ניפצו את הזכוכית, ופגעו בפח המכונית. אוהדי חיפה נמלטו מהמקום. חברי הארגון עדיין לא באו על סיפוקם; הם הצטיידו בבקבוקי זכוכית, מקלות ואבנים, ודלקו אחר כלי-רכב נוספים של אוהדי מכבי חיפה. כשהבחינו במכונית שנדמתה בעיניהם ככזו השייכת לאוהדי חיפה, ידו לעברה אבנים, בקבוקים ומקלות, עד שהבינו כי שגו בזיהוי, וכי מדובר בעובר אורח תמים. התוקפים נמלטו, מפאת חששם מכוחות משטרה שיגיעו למקום.

מעורבותם של המערערים באירועים השונים

8. דניאל אלישיב, רן יצחקי, וגדי יחיאלוב הודו במסגרת הסדר טיעון, בכתבי אישום מתוקנים, במעורבותם באירוע פלורנטין 1 ובאירוע פלורנטין 2. כל אחד מהם הורשע בשתי עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 לחוק ובנסיבות סעיפים 335 (א)(1) ו- (2) לחוק; ובעבירה של ניסיון לחבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק, בצירוף סעיף 25 לחוק.

9. אביתר יוסף הודה במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן במעורבותו באירוע חופים 1. בהתאם להודאתו הוא הורשע בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע על-פי סעיף 499(א)(1) לחוק, ובעבירת תקיפה לשם גניבה לפי סעיף 381(ג), בנסיבות סעיף 382(א)(2) לחוק. ניב מנור הודה במסגרת הסדר טיעון במעורבותו באירוע פלורנטין 1 ובאירוע חופים 1, והורשע בביצוע עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 לחוק ובנסיבות סעיפים 335 (א)(1) ו- (2) לחוק, ובעבירה של תקיפה לשם גניבה לפי סעיף 381(ג) לחוק, בנסיבות סעיף 382(א)(2) לחוק.

10. דור מגידש ניהל את משפטו עד תום, ואשמתו נקבעה בגין מעורבותו באירוע פלורנטין 1. בית המשפט המחוזי הרשיע אותו בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע בהתאם לסעיף 499(א)(1) לחוק, וכן בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה בהתאם לסעיף 329(א)(1) לחוק.

עיקרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי

11. בגזר הדין פירט בית המשפט המחוזי את שיקוליו בקביעת מתחמי הענישה ביחס לכל אחד מהאירועים. בית המשפט סקר תחילה את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיהם של המערערים, ובהם שמירה על שלמות הגוף, וכן הגנה על ביטחונם, שלומם ורכושם של הציבור. בית המשפט הוסיף, כי הפגיעה באותם ערכים הוחמרה, בכך שבוצעה במסגרת ארגון אוהדים 'דומיננטי', ומעשי-האלימות כווננו נגד אוהדי קבוצות ספורט אחרות. בית המשפט המחוזי עמד

בהרחבה על אופיו של ארגון לה פמיליה, עמדותיו הגזעניות, פעולותיו האלימות, ומעשים שונים שנקט בהם לצורך סיכול הבאת שחקנים ממוצא ערבי לקבוצת בית"ר ירושלים. בית המשפט קבע, כי נסיבותיו הייחודיות של הארגון, אופי פעילותו, והצורך בהרתעה משמעותית בעבירות אשר מבוצעות במסגרת אירועי ספורט, הן נסיבות מחמירות שיש בהן "כדי להפוך את מתחם העונש ההולם לחמור יותר". כמו כן, נלקחו בחשבון התכנון שקדם לאירועים, והעובדה שבוצעו על-ידי חברים הדוגלים באידיאולוגיה אלימה וגזענית. עוד נקבע, כי יש ליתן משקל רב לנזקים הקשים שנגרמו כתוצאה מאותם אירועים, ובפרט לנזקים ארוכי הטווח שנגרמו לחלק מקורבנות העבירות. בית המשפט המחוזי הדגיש, כי שעה שמדובר בתקיפות שבוצעו בצוותא-חדא, אין לייחס משקל משמעותי לחלקו המדויק של כל אחד ואחד מהמעורבים בתקיפה. לצד זאת נקבע, כי במקרים מסוימים לא ניתן לשלול את ההבחנה בין חלקם של המערערים השונים במעשים. עוד נקבע, כי יש להגדיר מתחם ענישה נפרד לכל אחד מהאירועים, נוכח העובדה שזהותם של התוקפים והקרבתם בכל אחד מהם שונה, מה גם שישנם הבדלים מהותיים בהיקף האלימות שהופעלה בכל אחד מהמקרים. בית המשפט בחן בהרחבה את מדיניות הפסיקה הנוהגת, וציין כי המקרה הנדון מאופיין בהקשר ארגוני 'יחודי' שיש ליתן לו ביטוי במתחמי הענישה.

12. על רקע האמור קבע בית המשפט המחוזי את מתחמי הענישה והעונשים הבאים: דניאל אלישייב, רן יצחקי וגדי יחיאלוב, הורשעו כאמור בגין מעורבותם באירוע פלורנטין 1 ובאירוע פלורנטין 2. ביחס לאירוע פלורנטין 1 נקבע מתחם ענישה של 18-48 חודשי מאסר, וביחס לאירוע פלורנטין 2 נקבע מתחם ענישה של 12-36 חודשי מאסר. שלושת המערערים מוקמו בחלקו התחתון של המתחם בכל אחד מהאירועים, נוכח העדר עבר פלילי ממין הענין, גילם הצעיר, ומתוך התחשבות בנסיבותיהם האישיות. בית המשפט הטיל עליהם את העונשים הבאים: 30 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס. כמו כן חויבו השלושה בתשלום פיצוי למתלונן בסך של 5,000 ₪, והורחקו ממגרשי הכדורגל למשך חמש שנים.

13. מתחם העונש שנקבע למערערים אביתר יוסף וניב מנור בגין אירוע חופים 1 הועמד על 10-30 חודשי מאסר. עונשו של אביתר יוסף מוקם בחלקו העליון של המתחם, בשל עבר פלילי מכביד שלחובתו, ומכיוון שעבירה זו בוצעה במהלך תקופת הרישיון. בית המשפט המחוזי השית עליו 22 חודשי מאסר בפועל, מאסר על-תנאי, קנס, והרחקה ממגרשי כדורגל לתקופה של חמש שנים. כמו כן הופעל לחובתו, במצטבר, מאסר על תנאי בן 4 חודשים, וחודשיים נוספים בחופף. בסך הכל הועמד מאסרו של יוסף על 26 חודשי מאסר בפועל. לעומתו, ניב מנור מוקם בחלק התחתון של המתחם, נוכח גילו הצעיר, העדר עבר פלילי ונסיבות אישיות נוספות. אשר למעורבותו של ניב באירוע פלורנטין 1 נקבע, כי עניינו מובחן מעניינם של המעורבים האחרים באותו אירוע, שכן הוא לא היה מודע לקשירת הקשר בעת הגעתו למקום, ומשכך יש להעמיד את מתחם הענישה לגביו על 12-42 חודשי מאסר. בית המשפט המחוזי גזר עליו את העונשים הבאים: 22 חודשי מאסר בפועל, מאסר על-תנאי וקנס. כמו כן חוייב ניב מנור בתשלום פיצוי למתלונן בסך של 5,000 ₪, והורחק ממגרשי הכדורגל למשך חמש שנים.

14. דור מגדיש ניהל את ההליך בעניינו עד תום, ובהכרעת הדין של בית המשפט המחוזי נקבעה מעורבותו באירוע פלורנטין 1. כאמור, בשונה מהמערערים האחרים, הורשע מגדיש בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה. מתחם הענישה שנקבע בעניינו הועמד על 20-50 חודשי מאסר. בשל העדר עבר פלילי, שירותו למען המדינה ועדויות אופי נוספות שנשמעו לפני בית המשפט המחוזי, מוקם עונשו בחלקו התחתון של המתחם, ונגזרו עליו העונשים הבאים: 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר על-תנאי וקנס. כמו כן הוא חוייב בתשלום פיצוי למתלונן בסך של 5,000 ₪, והורחק ממגרשי הכדורגל למשך חמש שנים.

15. המערערים הגישו ערעורים על חומרת העונשים שהושטו עליהם. המדינה מצדה ערערה על קולת עונשיהם של המערערים (פרט לעונשו של אביתר יוסף). נפנה תחילה לעיקרי טענות המערערים.

16. דניאל אלישיב טען בערעורו כי לא היה 'הרוח החיה' במהלך האירועים, וכי נגרר אחר חבריו. עוד טען, כי לא ניתן משקל מספק לעובדה שבשלב מסוים של התקיפה הוא חדל ממעשיו. אלישיב ביקש כי בית המשפט יתחשב בגילו הצעיר, בכך שהוא נעדר עבר פלילי, ובתסקיר שירות המבחן החיובי שהוגש בעניינו. רן יצחקי טען בערעורו כי בעת גזירת העונש לא נלקחה בחשבון העובדה שבשונה מיתר המעורבים, הוא נותר עד מועד גזר הדין בתנאים של איזוק אלקטרוני. כמו כן, לדבריו, לא ניתן משקל מספק לעובדה שפנה מיוזמתו-שלו לטיפול פרטני שהתקיים מדי שבוע. גדי יחיאלוב טען בערעורו כי לא נמנה על מנהיגי הארגון, לא ידע על הימצאותו של הפטיש בזירה, וחדל ממעשיו בעת שהאירוע עוד היה באבו. עוד טען, כי בגזר הדין לא ניתן משקל הולם לכך שהוא נעדר עבר פלילי, ולהמלצת שירות המבחן בעת גזירת הדין, שלא להטיל עליו עונש מאסר כדי שלא לפגוע בהליך השיקומי שבו החל.

17. אביתר יוסף הפנה בטעונו לתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו לבית המשפט המחוזי, אשר המליץ להאריך את תקופת התנאי בטרם הפעלת עונש המאסר על-תנאי התלוי ועומד נגדו, ולהסתפק בשירות לתועלת הציבור. לטענתו, בית המשפט המחוזי לא העניק משקל מספק להמלצות שירות המבחן, ולסיכויי הגבוהים להשתקם. עוד טוען אביתר, כי בעת גזירת הדין לא ניתן משקל של ממש לנסיבות הבאות: התקופה הארוכה שבה שהה במעצר; תקופת שהייתו באיזוק אלקטרוני; הודאתו בביצוע העבירות; ופרק הזמן המשמעותי שחלף ממועד ביצוע העבירות. כמו כן טוען אביתר, כי העונש שהוטל עליו אינו עולה בקנה אחד עם עיקרון אחדות הענישה, ומפלה אותו לרעה ביחס לנאשמים האחרים בפרשה. כך, הגם שחלקם של המערערים האחרים במעשי-העבירה היה משמעותי יותר מחלקו-שלו, נגזרו עליהם עונשים דומים או קלים מן העונש שהושט עליו. אביתר הוסיף, כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל מספק לנסיבות חייו המורכבות, ולכך שהוא מפרנס את הוריו ומשפחתו. על סמך האמור ביקש אביתר לקבל את המלצות שירות המבחן, ולהפחית מעונשו.

18. ניב מנור טען בערעורו, כי עבר תהליך שיקומי ארוך ומשמעותי במהלך שהותו בבית הכלא, ובכך לטענתו חל שינוי משמעותי ממועד גזר הדין ועד מועד הערעור. לגישתו, בית המשפט לא נתן משקל מספק לכך שלא היה בין קושרי הקשר, ושלא היה מודע להימצאותו של הפטיש בזירה. עוד טען, כי כפי שעולה מעובדות כתב האישום, במהלך האירוע הוא נרגם באבנים, וגם לעובדה זו לא ניתן ביטוי בגזר הדין של בית המשפט המחוזי. ניב הוסיף וטען, כי ישנו 'קשר הדוק' בין האירועים השונים שבהם הורשע, שכן אלו בוצעו על-ידי אותו ארגון אוהדים והיוו חלק ממסכת נסיבתית אחת. משכך הוא סבור, כי יש לקבוע מתחם אחד לשני האירועים - חופים 1 ופלורנטין 1. לדידו, מתחם העונש ההולם לשני האירועים היה צריך לעמוד על 8-24 חודשי מאסר. נוכח נסיבותיו האישיות גורס מנור, כי ראוי להעמיד את עונשו בשליש התחתון של המתחם.

19. דור מגדיש טען בערעורו, כי ענישה שתכליתה הרתעת הרבים, צריכה להעשות במשורה. אין זה נכון ליתן משקל ל'הרתעת הרבים' מקום שבו עסקין באנשים נורמטיביים. כמו כן הוסיף דור, כי למערערים האחרים, בנסיבות דומות לשלו, נקבעו מתחמי ענישה נמוכים יותר. עוד טען, כי שגה בית המשפט המחוזי כשלא שקל בעת גזירת הדין את תרומתו לקהילה; שירותו הצבאי בסיירת 'אגוז'; ועובדת היותו נעדר עבר פלילי.

20. המדינה הגישה ערעורים על קולת עונשיהם של המערערים (למעט עונשו של אביתר יוסף). לטענתה, "מתחמי העונש ההולם אשר נקבעו על ידי בית המשפט הנכבד קמא, והעונשים שנגזרו על כלל הנאשמים שנידונו בפני בית המשפט קמא [...] חוטאים לעיקרון ההלימה ואינם משקפים כראוי את חומרת האירועים בהם הורשעו המשיבים". ב"כ המדינה התייחסה בטיעוניה לייחודיותן של עבירות המבוצעות ב'חבורה'; לתוצאות החמורות של האירועים; לתכנון הקפדני שקדם לביצוע המעשים; לכך שמדובר בתקיפה במסגרת אירועי ספורט; ולכך שהמעשים הם נגזרת של האידיאולוגיה העומדת בבסיס הארגון. דגש רב צריך להינתן למשמעות ביצוע המעשים באמצעות 'חבורה' המטילה מורא על הקרבנות, מכניעה אותם ומפחיתה את תחושת הפחד בקרב התוקפים. ב"כ המדינה הדגישה בטיעוניה, כי בית המשפט המחוזי אמנם התייחס בהרחבה לייחודיותם של האירועים, לערכים המוגנים שנפגעו במהלכם ולחומרתם הרבה, אלא שהדבר לא מצא ביטוי במתחמים שקבע ובקביעת העונש המתאים של המערערים. באירוע פלורנטין 1 נקבע מתחמי ענישה שונים: לאלישיב, יצחקי, ויחיאלוב נקבע מתחם ענישה שחלקו התחתון עומד על 18 חודשים; לניב מנור נקבע מתחם שחלקו התחתון עומד על 12 חודשים; ואילו לדור מגידיש נקבע מתחם שחלקו התחתון עומד על 20 חודשי מאסר. ב"כ המדינה טוענת, כי מבין כל האירועים פלורנטין 1 הוא החמור ביותר, בייחוד נוכח תוצאותיו הקשות; ברם, תחתית המתחמים שנקבעו בקשר אליו אינה משקפת את מידת חומרתו. עוד נטען, כי המתחם שנקבע בעניינו של דור מגידיש, שחלקו התחתון עומד על 20 חודשי מאסר, אינו מבטא נכונה את הפער שבין העבירה שיוחסה לו (חבלה בכוונה מחמירה), לבין העבירה שיוחסה למערערים האחרים שהיו מעורבים באותו אירוע (חבלה חמורה בנסיבות מחמירות). בנוגע למתחם שנקבע באירוע פלורנטין 2 טענה ב"כ המדינה, כי אינו משקף את החומרה הרבה שהיתה ביציאה לאירוע נוסף, לאחר שהתבררו תוצאותיו הקשות של אירוע פלורנטין 1. ב"כ המדינה טענה, כי בית המשפט המחוזי נתן משקל רב מדי לכך שהאירוע הסתיים ללא נפגעים, שכן תוצאה זו נבעה אך ורק בגלל התערבות המשטרה, ולא בשל חרטת המערערים. ב"כ המדינה הוסיפה שגם המתחם שנקבע באירוע חופים 1 נמוך, ואינו מבטא נכונה את חומרת המעשים. לעמדתה, בולט לעין הפער הקטן שבין מתחם העונש באירוע פלורנטין 1 לבין מתחם העונש באירוע חופים 1, וזאת על אף הפער הדרמטי שבין חומרת המעשים בכל אחד מהאירועים. פער זה מלמד על הצורך להחמיר באופן משמעותי את מתחם העונש שנקבע בגין אירוע פלורנטין 1.

דיון והכרעה

21. 'לה פמיליה' היא 'המשפחה'. זו אינה משפחה ביולוגית-אורגנית, אך דומה כי היא מבקשת לסגל לעצמה לכידות וקרבה שמאפיינות תא משפחתי. לדאבון הלב, התלכדה 'לה פמיליה' בהתבסס על ערכים אנטי-סוציאליים של שנאה, גזענות ובדלנות. שנאה זו לא נותרה בגדר תחושות או מאווי-נפש בלבד; היא מומשה הן במעשיהם של המערערים דנו, הן בפעילותם של נאשמים אחרים. מעשים של תקיפה אלימה ופגיעה באנשים שחטאם הסתכם באהדתם לקבוצות כדורגל יריבות. שנאתם זו היתה שנאה לשמה, שנאת חינום. התורה מצווה: "לא תִשָּׂא אֶת אָחִיךָ בְּלִבְבְּךָ" (ויקרא יט, יז). 'ספר החינוך' עמד על שורשה ומשמעותה של מצווה זו: "שורש המצוה ידוע, כי שנאת הלב גורמת רעות גדולות בין בני אדם להיות תמיד חרב איש באחיו ואיש ברעהו, והוא סיבה לכל המסירות הנעשות בין אנשים, והיא המידה הפחותה והנמאסת תכלית המיאוס בעיני כל בעל שכל" (ספר החינוך, פרשת קדושים מצוה רלח). החשש שמתאר בעל 'ספר החינוך', כי השנאה תשריש, תצמיח גידולי פרא, ותוציא פירות באושים, אכן התממש בפרשה הנדונה. תחילה היו אלה אירועי אלימות 'קלים' יחסית, אך במהלך תקופה קצרה הלכו האירועים והתעצמו, המעשים הסלימו ותוצאותיהם החריפו. השנאה העבירה את 'בני המשפחה' על דעתם, ועל אף התוצאות הקשות שגרמו, לא נרתעו, אלא חזרו ושנו במעשיהם.

22. ב"כ המדינה הרחיבה בטיעוניה על אודות יחודיותה של תוקפנות המבוצעת בחבורה, ועל המסוכנות הרבה הנשקפת ממנה. אכן, מעשי האלימות הנדונים, כפי שנעשו על-ידי המערערים, יחודיים המה. הם בוצעו על-ידי חבר בני

אדם שנרתם כל-כולו למשימה פוגענית בחסותה של אידיאולוגיה משניאה, משסה ומפלגת. התלכדותם סימאה את העין ואטמה את הלב. צעירים שצמחו ובאו ממשפחות נורמטיביות, שירתו בצה"ל ותרמו לחברה, נרתמו לביצוע מעשים מסמרי שיער. כפסע היו רחוקים מלשפוך דם נקי, להרוג אדם שכל חטאו באהדתו לקבוצת כדורגל יריבה.

23. חברי לה פמיליה, אשר רובם אינם משתייכים לקהל העבריינים, סיגלו לעצמם באחת התנהגות עבריינית, תוך שהם מתנהלים ללא פחד ומורא. רצים ברחובה של עיר, מצויידים בכלי משחית, חדורי קרב, לפגוע בכל אוהד 'יריב' שיקרה בדרכם. יחיד היה עוצר, מפחד, חושב, מסתייג; במסגרת הקבוצה, גברה התעוזה, הפחד התפוגג, השכל נאלם דום. הם נסחפו, התלהטו והתלכדו מאחורי רעיונות לה פמיליה, ופעלו ללא חת כדי להגשים את מטרותיה.

הרתעת הרבים

24. סכנה רבה גלומה אפוא ב'משפחה' משחיתה זו, סכנה המעוררת חשש גם לבאות. הקלות שבה נסחפו רבים אחרי רעיונותיה, ופעלו להגשמתם, מחייבת גינוי תקיף ונוקב, עונש כבד, לבל ישנו מקרים שכאלה בעתיד; לבל יקומו ויתפתחו עוד משפחות דומות. לפיכך מקובלת עלי, באופן עקרוני, עמדת ב"כ המדינה ולפיה יש להחמיר בעונשם של המערערים, מחמת שיקולי הרתעת הרבים. במסגרת הוראת סעיף 40 לחוק, נתן המחוקק דעתו על הצורך בהרתעת הרבים, וכך קבע:

"מצא בית המשפט כי יש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה מסוג העבירה שביצע הנאשם, וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של הנאשם תביא להרתעת הרבים, רשאי הוא להתחשב בשיקול זה בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם".

25. במסגרת תיקון 113 לחוק נקבע, כי בעת גזירת עונשו של נאשם יקבע תחילה מתחם ענישה המשקף את חומרת מעשי העבירה שביצע, ובשלב השני יקבע עונשו המתאים של הנאשם בתוך המתחם, בהתחשב גם בנסיבותיו האישיות. הליך גזירת העונש נקבע באופן הזה, על מנת שישקף עד כמה שניתן את מעשה העבירה תוך התחשבות בנסיבותיו של מבצעה. מקרב מטרות הענישה השונות, תיקון 113 מעניק בכורה, אם כי לא בלעדיות, לעקרון ההלימה, הוא עקרון הגמול (ע"פ 1523/10 פלזניט נ' מדינת ישראל, פסקאות י"ז-י"ט (18.4.2012)). על-פי עקרון זה, העונש הראוי לעבריין נגזר ממידת אשמו, מחומרת מעשיו, ובלשונו של חוק העונשין: "העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב). זהו העיקרון המנחה. סעיף 40 לחוק כפוף לכלל זה, ומשמיענו כי פעמים יקבע מיקומו של הנאשם במתחם בהתאם לנסיבות שאינן נסיבותיו-שלו. מיקומו בתוך המתחם יקבע ברף גבוה יותר, מקום שבו הגיע בית המשפט לכלל דעה, כי קיים צורך בהחמרת הענישה לשם הרתעת הרבים. על כך אמרתי בעבר:

"האלימות הגואה במקומותינו אינה גזירת-גורל ולא כורח המציאות. יש צורך לשנות את המאזן. במקום שאזרחים ישרים תמימי-דרך יקאו ויכאו, יחששו לבטחונם, יהיו אלה העבריינים האלימים - בכוח ובפועל - שאימת הדין תיפול עליהם, והם ירתעו מפני שימוש בנשק קר וחס לשם חיסול חשבונות בעשיית דין עצמית. שינוי המאזן - הסבת יראת האנשים התמימים לאימת אנשי-המדון - צריך להעשות גם באכיפה ובענישה קשה" (ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פסקה 36 לפסק הדין (5.8.2013)).

26. בענין דגן נכון היה ליתן משקל משמעותי יותר להרתעת הרבים, וזאת משעסקינן בתופעה חברתית סוחפת, ולה השלכות מעשיות קשות. כך, למשל, קבע בית משפט זה לא אחת לגבי חומרת העונש שיש להשית על המורשעים בעבירות אלימות הנעשות תוך שימוש בנשק קר: "המדובר למרבה הצער בתופעה חברתית רווחת, מכוערת ומסוכנת, המחייבת תגובה עונשית מחמירה ומסר ברור מצד בתי המשפט וכלל רשויות אכיפת החוק, תוך מתן משקל משמעותי בענישה לשיקולי הרתעת היחיד והרבים, גם אל מול שיקולים אישיים" (ע"פ 5980/15 מדינת ישראל נ' זדה, פסקה 7 (23.3.2016)).

27. טעם נוסף המצדיק ענישה מרתיעה בענייננו, נעוץ בכך שעסקינן בעבירות שבוצעו על-ידי ארגון אוהדים, וכווננו נגד קבוצות אוהדים אחרות. אלימות וגזענות במסגרת אירועי ספורט הפכו בשנים האחרונות לנגע ממאיר במקומותינו. מסיבה זו חוקקה הכנסת לפני כעשור את חוק איסור אלימות בספורט, התשס"ח-2008 (להלן: חוק איסור אלימות בספורט). בדברי ההסבר להצעת החוק נאמרו דברים אלו על הרקע לחקיקתו:

"בשנת התשס"ב ובשנת התשס"ה תוקן חוק הבטיחות במקומות ציבוריים, התשכ"ג-1962 [...] התיקונים נעשו בעקבות מקרים חוזרים ונשנים של ביטוי אלימות וגזענות במגרשי הספורט ובהקשר של אירועי ספורט [...] לשם התמודדות עם תופעה קשה זו, מוצע בהצעת החוק המתפרסמת בזה לקבוע בחוק נפרד הוראות לטיפול בחוק האלימות בספורט" (ה"ח 224, 266).

28. חוק איסור אלימות בספורט מתייחס לעבירות ספציפיות המבוצעות במהלך אירועי ספורט, דוגמת הערות גזעניות המושמעות במגרשים; תקיפה בזמן אירוע ספורט; וכן הפרעה למהלכו התקין של האירוע באמצעות כניסה למגרש. מדובר בעבירות יחודיות המתייחסות למצבים שונים שעשויים להתעורר במהלך אירועי ספורט, או בסמוך להם. במקרים שלפנינו, אין מדובר בעבירות מסוג זה. ענייננו בעבירות 'רגילות', שהרקע לביצוען קשור להשתייכות לקהל אוהדים מסוים. בית משפט זה עמד על הצורך בהחמרת הענישה גם לגבי אלו:

"בבואנו להגדיר את מתחם הענישה הראוי, יש לקחת בכלל השיקולים את נסיבות ביצוע העבירות שנעשו על רקע פעילות ספורטיבית, דהיינו אהדה לקבוצת כדורגל. זוהי חובתם של בתי המשפט להטות שכם ולסייע לביעור התופעה המכוערת של אלימות במגרשי הספורט, שאם לא כן עלולה היא להתפשט ולהביא לתוצאות חמורות בהרבה" (ע"פ 5972/12 פינטו נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (11.3.2013); להלן: ענין פינטו).

29. דברים דומים נכתבו גם בהנחיית פרקליט המדינה, אשר חיווה דעתו כי נוכח התגברותה של תופעת האלימות בספורט יש לעתור לענישה ההולמת את חומרת המעשים, הן ביחס לעבירות לפי חוק איסור אלימות בספורט, הן באשר לעבירות 'רגילות' המבוצעות בזיקה לאירועי ספורט (ראו: "מדיניות האכיפה בעבירות אלימות באירועי ספורט" הנחיות פרקליט המדינה 2.36 התשע"ח). תפיסה זו מקובלת עלי. כידוע, סביב אירועי ספורט מתאגדים אנשים, נשים וטף, ופעמים שמשפחה כולה מתקבצת סביב אהדתה לקבוצה מסוימת. בענין פינטו הסביר בית המשפט, כי מסיבה זו האלימות בספורט היא פוגענית כל-כך:

"יש לזכור כי בפעילות זו, נוכח היותה פעילות תרבותית, נוטלים חלק ילדים צעירים, קשישים ורבים אחרים, שאינם אלימים ושכל רצונם ליטול חלק בפעילות הספורט. יכולתם לעשות זאת נפגעת בשל פעילותם של קומץ אוהדים זעום.

על בית משפט זה מוטלת החובה לשמור על ביטחונם של אלו וכן על ביטחונם של שאר האוהדים" (פסקה 18).

30. הרתעת הרבים מחייבת אפוא להשית על המערערים שלפנינו עונשים כבדים. כל המערערים (לבד מאביתר יוסף), נעדרים עבר פלילי ממין הענין. רובם שירתו בצה"ל, תרמו לחברה ובאים מרקע אישי נורמטיבי. יש לשער שכמותם אף שאר חברי הארגון, וחברי ארגוני אוהדים אחרים. עסקינן אפוא בעבירות שמבוצעות על-ידי אנשים מן השורה, שלא גדלו בצלו של עולם הפשע ובחסותו. הסחף החברתי והלהט הספורטיבי הוא שצרף אותם וקיבצם יחדיו. אל מול אנשים בעלי מאפיינים שכאלה, יכולה ענישה משמעותית להיות מרתיעה ואפקטיבית. בהקשר אחר עמד השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין, על אפקטיביות הענישה בעניינם של אנשים נורמטיביים: "דווקא כלפי אנשים נורמטיביים בבסיסם המתכננים את מעשיהם, אולי יכלול ה'תכנון' גם את הסיכון שבהעמדה פלילית לדין" (ע"פ 677/14 דנקנר נ' מדינת ישראל, פסקה ל"ח (17.7.14), תוקן 6.8.14)).

על הישנות המעשה פעמיים

31. גם הישנות המעשים על-ידי המערערים, מחייבת להחמיר בענישה. מבין המערערים שלפנינו, אביתר יוסף הוא היחיד שלא מוקם על-ידי בית המשפט המחוזי בתחתית המתחם שנקבע לגביו, זאת בשל העובדה שהוא היחיד שלחובתו עבר פלילי ממין הענין. אמת נכון הדבר, שרישומם הפלילי של המערערים האחרים - נקי. ברם, לא ניתן להתעלם מכך שארבעה מתוכם היו שותפים לשני אירועים שונים בכתבי האישום. בייחוד אמורים הדברים כלפי דניאל אלישיב, רן יצחקי וגדי יחיאלוב, שחרף תוצאותיו העגומות של אירוע פלורנטין 1, שבו לחטאם, 'כפשוטו', במסגרת אירוע פלורנטין 2. השלושה חזרו לזירה שבה ביצעו את העבירה בראשונה, ותכננו לשוב ולפגוע באוהד הפועל, כשהאירוע הראשון משמש להם מודל והשראה. מעשים נשנים אלה מבטאים זלזול בחוק, ומעידים שלא היתה זו מעידה חד-פעמית חולפת, כי אם התנהגות פלילית מודעת, מחושבת ומתוכננת היטב (רות קנאי "הערכת עבר פלילי" מגמות בקרימינולוגיה; תאוריה, מדיניות ויישום, לכבוד ד"ר מנחם הורוויץ בהגיעו לגבורות 287, 292 (מ' חובב, ל' סבה, מ' אמיר עורכים, 2003)). לא היו אלו מעשים שבוצעו ב'עידנא דריתחא', ומבלי שנשקלו הדברים בכובד ראש, שכן הם בוצעו בהזדמנויות שונות, ובריחוק זמן משמעותי זה מזה (ראו ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פסקה 10 לפסק דינה של השופטת ד' ברק-ארז (29.10.2014)); נתנאל דגן ורות קנאי "ריבוי עברות: אתגרים והצעת פתרונות לאור עקרון ההלימה (בעקבות סעיף 40 יג לחוק העונשין)" ספר אדמונד לוי 613, 625 (א' גורדון עורך, 2017)). במצבים מעין אלה יש לפקפק, האם הצבת הנאשמים בתחתית המתחם, בשל העדר עבר פלילי, במקומה היא (ראו: ע"פ 4875/11 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 14 (26.1.2012)).

מן הכלל אל הפרט

32. אכן, לא בנקל תתערב ערכאת הערעור בעונש שנקבע על-ידי הערכאה הדיונית, אלא במצבים חריגים. כך בכלל, כך ביתר שאת לגבי ערעור של המדינה על קולת העונש, ולו מן הטעם שערכאת הערעור אינה נוטה למצות את מלוא חומרת הדין עם הנאשם (ראו, למשל, ע"פ 4497/18 מדינת ישראל נ' דרי, פסקה 15 (19.8.2018)). אלא שהנדון דידן בא בגדרם של אותם מצבים חריגים שבהם נדרשת ערכאת הערעור להתערב בעונש שנקבע על-ידי הערכאה המבררת. כאמור, גזר הדין של בית המשפט המחוזי לא נתן משקל מספק להרתעת הרבים, כמו גם להישנות המעשים. מקובלת עלי עמדתה העקרונית של ב"כ המדינה, ולפיה יש להציב רף ענישה מחמיר במקרים אלה. בד בבד, כמצוות תיקון 113, לצד קבלת עמדתה העקרונית של המדינה בדבר הצורך בהחמרת הענישה בנסיבות שלפנינו, לא נניח את ידינו מלהתחשב גם בנסיבותיהם האישיות של המערערים. נבחן אפוא את עניינו של כל אחד מבני החבורה כפי שהוא לפנינו.

33. בקביעת המתחם בעניינו של אלישיב התייחס בית המשפט המחוזי לאי-ידיעתו על הימצאות פטיש התופסנים בזירה, ולכך שלא שמע את עומר קורא כי יהרוג את יורי עוד באותו יום. בית המשפט המחוזי יחס משקל של ממש לעובדות אלה, וקבע כי מתחם העונש לגביו יעמוד על 18-48 חודשים בגין מעורבותו באירוע פלורנטין 2, לעומת זאת, הועמד מתחם העונש על 12-36 חודשים. בית המשפט סקר בגזר הדין את נסיבות חייו של אלישיב: עלייתו בגיל צעיר מהקווקז; חוסר שייכותו; דימויו העצמי הירוד; העדר עבר פלילי ממין הענין; וכן גילו הצעיר בעת ביצוע המעשים. כמו כן ניתן משקל להודאתו בשלב מוקדם של ההליך, ולהבעת החרטה על מעשיו. בנסיבות אלה מוקם אלישיב בחלק התחתון של כל אחד מהמתחמים, ועונשו הועמד על 30 חודשי מאסר בפועל, כשבנוסף הושתו עליו עונשים נלווים. אלישיב התייחס בערעורו לחלקו הקטן יחסית בביצוע המעשים, ולכך שחדל מלבצעם בשלב מסוים.

34. למקרא טענות ב"כ הצדדים מזה ומזה, לאחר עיון בתסקירי שירות המבחן ולמשמע טענות ב"כ הצדדים בעל-פה, סבורני כי יש לדחות את טענותיו של אלישיב, לקבל את ערעורה של המדינה ולהחמיר בעונשו. אמנם, בכתבי האישום אין כדי ללמד באופן ברור מה היה חלקו המדויק של כל אחד מבני החבורה בביצוע המעשים. כתבי האישום אינם כוללים פירוט רב בקשר לשלביה השונים של התקיפה, ולכלי שהוחזק בידי כל אחד מהמעורבים. אלא שהעדר פירוט זה, הוא פועל יוצא של אירוע המבוצע בחבורה; לבטח כשמדובר בחבורה גדולה המבצעת את מעשיה באישון ליל, אשר חבריה לובשים שחורים ועוטים מסוויים על פניהם. משפעלו בני החבורה כפי שפעלו, במפגיע, אין זה הולם להנותם מאותה שיטת פעולה. אין זה ראוי שאותם חוטאים יצאו נשכרים. בייחוד אמורים הדברים מקום בו אלישיב, כמו גם שני מערערים נוספים, חזרו במטרה לשחזר את המעשים, במסגרת אירוע פלורנטין 2. שלושת המערערים ראו את תוצאותיו הקשות של אירוע פלורנטין 1, ולמרות זאת שאפו לשחזרו, ופעלו לשם כך. דומני שביציאתם לאירוע השני גילו המערערים את דעתם, כי האירוע הראשון על כל חלקיו מקובל עליהם, ומצטייר בעיניהם כהישג. שוב לא יכולים המערערים, ובכללם אלישיב, לצמצם את מנת חלקם באירוע פלורנטין 1. תסקיר שירות המבחן שהוגש לגביו אכן מלמד על חרטה, על רצונו להשתקם ולחזור למוטב. דברים אלה מעוררים תקווה, ויש לייחל כי אלישיב אכן יצטייד בכלים שניתנו לו בטיפולים המקצועיים ובתכניות המגוונות בבית הסוהר, ויפתח דף חדש בחייו. יחד עם זאת, שיקולי ההלימה ושיקולי ההרתעה הכללית, גוברים בעניינו על שיקולי השיקום ומצדיקים החמרה בעונשו.

בנסיבות הכוללות של הענין הייתי מחמיר בעונשו של אלישיב, ומעמידו על 40 חודשי מאסר בפועל. יתר רכיבי הענישה שהושתו על-ידי בית המשפט המחוזי יוותרו על כנם.

רן יצחקי

35. בית המשפט המחוזי קבע בעניינו של רן יצחקי מתחמי ענישה זהים לאלה שנקבעו בעניינו של אלישיב. יצחקי מוקם בתחתית המתחמים שנקבעו לגבי כל אחד מהאירועים, בשל הודאתו בשלב מוקדם של ההליך; התקופה שבה שהה במעצר באיזוק אלקטרוני; גילו הצעיר; היותו נעדר עבר פלילי; פציעתו שגרמה לו לחדול ממשחק כדורגל מקצועי; וכן המשבר שחוה בעקבות פציעתו. בית המשפט עמד על ההליך השיקומי שבו השתלב יצחקי, אולם ציין כי ההליך מצוי בראשיתו, ומשכך אינו בא בגדרם של המקרים שבהם יחרוג בית המשפט לקולא ממתחם הענישה. בערעורו טען יצחקי, כי מאז מעצרו נרתם ביוזמתו לטיפול פרטי ופרטי שהתקיים במשך חודשים ארוכים, ונשא פרי. עוד הוסיף וטען, כי מבין כלל המערערים הוא היחיד שהיה עצור באיזוק אלקטרוני עד למתן גזר הדין.

36. בעניינו של יצחקי כמו בעניינו של אלישיב, סבורני כי יש לדחות את ערעורו, לקבל את ערעורה של המדינה ולהחמיר בעונשו. יצחקי, בדומה לאלישיב, לקח חלק באירוע פלורנטין 1, ובאירוע פלורנטין 2 גם יחד. כפי שפורט לעיל, שיבתו לאותה זירת עבירה עם שותפיו לאירוע הראשון, משווה למעשיו חומרה יתירה, המצדיקה החמרה בעונשו. חזרתו למקום ביצוע העבירה לשם ביצוע עבירה דומה, מעידה על בחירה מושכלת מצדו של יצחקי לחזור ולבצע אותם מעשים, על אי-סלידתו מן האירוע הראשון, והעדר רתיעה מתוצאותיו. לכך יש להוסיף את האמור בתסקיר שירות המבחן בעניינו, שמסקנותיו באשר לקבלת האחריות וההפנמה של המערער אינן חד-משמעיות, כמו גם את המלצת שירות המבחן בבית המשפט המחוזי, ולפיה יש להשית עליו ענישה מרתיעה ומוחשית.

בנסיבות הענין הייתי מחמיר בעונשו של יצחקי, ומעמידו על 40 חודשי מאסר בפועל. יתר רכיבי העונש שהושתו על-ידי בית המשפט המחוזי יוותרו על כנם.

גדי יחיאלוב

37. גדי יחיאלוב הוא השלישי מבין המערערים שלקח חלק הן באירוע פלורנטין 1, הן באירוע פלורנטין 2. מתחמי הענישה שנקבעו בעניינו זהים לאלה שנקבעו בעניינם של אלישיב ויצחקי. בהתייחס לעונשו המתאים בתוך המתחמים נקבע, כי יש למקמו בחלקו התחתון של כל אחד מהמתחמים, וזאת בשל הודאתו במעשיו; העדר עבר פלילי; שהייתו במעצר באיזוק אלקטרוני בתנאים מגבילים; וכן לנוכח הערכת שירות המבחן במסגרת התסקיר שניתן בעניינו, על דבר קיומו של פוטנציאל שיקומי. כמו כן התחשב בית המשפט המחוזי בשירותו הצבאי של יחיאלוב, אשר בשלבים מסוימים שלו שירת כלוחם. בערעורו טען יחיאלוב על אודות מעורבותו הפחותה באירוע; אי-ידיעתו על הימצאותו של הפטיש בזירה; וכן על חדילתו ממעשיו בשלבים מוקדמים של האירוע. כמו כן טען, כי עבר הליך טיפולי משמעותי עובר לריצוי מאסרו.

38. דברים שנאמרו ושנשנו ביחס למערורים הקודמים, יפים גם בנוגע ליחיאלוב. מעורבותו הפחותה של יחיאלוב באירוע פלורנטין 1, מתגמדת לנוכח העובדה ששנה בחטאו במסגרת מעורבותו באירוע פלורנטין 2. לכך יש להוסיף את האמור בתסקיר שירות המבחן לגביו, ולפיו יחיאלוב צמצם בהתייחסותו את מידת מעורבותו באירוע פלורנטין 2, ומסר גרסאות שונות באשר לחלקו באירוע זה.

בנסיבות הענין הייתי מחמיר בעונשו של יחיאלוב, ומעמידו על 40 חודשי מאסר בפועל. יתר רכיבי גזר הדין שנקבעו על-ידי בית המשפט המחוזי יוותרו בעינם.

אביתר יוסף

39. אביתר יוסף, הורשע כאמור באירוע חופים 1 בלבד. בית המשפט המחוזי קבע, כי מתחם הענישה בעניינו יעמוד על 10-30 חודשים. נוכח עברו הפלילי, הכולל עבירות על רקע דומה לאלה שבוצעו בעניינו, ולאור העובדה שהעבירות דן בוצעו כשלושה חודשים בלבד לאחר שחרורו המוקדם, ובתוך תקופת הרישיון - מוקם עונשו בתחילת השליש העליון של המתחם, ונגזרו עליו 22 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי הדגיש, כי אלמלא הודאתו וחרטתו, היה מקום להעמיד את עונש המאסר בחלקו הגבוה של הרף העליון, ויתכן שאף היה נכון לחרוג מן המתחם לחומרא משיקולי

עמוד 13

'שלום הציבור'. לחובת אביתר עמד מאסר על-תנאי של שמונה חודשים. המדינה ביקשה להפעילו, ובית המשפט המחוזי נעתר לבקשה בחלקה וקבע שחציו ירוצה במצטבר וחציו בחופף. בית המשפט נימק זאת באופן הבא: "ראיתי להותיר לו פתח מסוים של תקווה, גם בהתחשב בהליך הצפוי של הפקעת רישיון". עונש המאסר הכולל שהוטל עליו לבסוף, עמד על 26 חודשי מאסר. אביתר ערער על חומרת העונש; המדינה מצדה לא ערערה על גזר הדין. בערעורו טען אביתר, כי העונש שהושת עליו 'מופלג בחומרתו', וכי המלצותיו השיקומיות של שירות המבחן לא קיבלו ביטוי בגזר הדין. בא-כוחו הדגיש, כי אביתר עבר כבר דרך ארוכה מאז מעצרו בתיק זה, ונרתם בכל כוחו להשתתפות בקבוצות טיפוליות טובעניות. לעמדת אביתר, המתחמים שנקבעו בעניינו דומים למתחמים שנקבעו בעניינים של מעורבים אחרים, חרף העובדה שמעשיו פחותים בחומרתם בהרבה ממעשיהם.

40. בתסקירי שירות המבחן שהוכנו לגבי אביתר נסקרו נסיבות חייו; הסתבכויותיו בפלילים; זיקתו לארגון לה פמיליה; וכברת הדרך המשמעותית שעבר מאז שנעצר. למקרא הדברים ניכרים כנותו ונכונותו של אביתר לסור מרע; לסגת מדרך העבריינות ולעלות על דרך חדשה. אביתר נמצא עדיין בראשית הדרך, אך יש בכך כדי להפיח תקווה, בייחוד שעה שבהליכים הקודמים שנוהלו נגדו, לא ניכרו סימנים דומים.

נוכח האמור, בשים לב להחלטת ועדת השחרורים משלשום על הפקעת רישיון האסיר של אביתר באופן שהתווספו כ-11 חודשים לעונש המאסר שהוא מרצה כיום, ומבלי להקל ראש בחומרת המעשים ובהישנותם, דומני כי יש מקום לקבל באופן חלקי את ערעורו של אביתר, ולקבוע כי חודשיים נוספים מן התנאי שהופעל נגדו, ירוצו בחופף. בסך הכל יעמוד עונשו של אביתר על 24 חודשי מאסר בפועל.

ניב מנור

41. ניב מנור הורשע בגין מעורבותו באירוע פלורנטין 1 ובאירוע חופים 1. מתחם הענישה שנקבע לו ביחס לאירוע פלורנטין 1 הועמד על 12-42 חודשי מאסר. מתחם זה נמוך מן המתחמים שנקבעו ליתר המעורבים שהורשעו באותן עבירות בגין מעורבותם באירוע זה, מאחר שניב לא ידע על קשירת הקשר עובר לאירוע. באשר לאירוע חופים 1 נקבע מתחם ענישה בין 10-30 חודשי מאסר. בקביעת העונש המתאים בתוך המתחם התחשב בית המשפט בנתונים הבאים: גילו הצעיר; העדר עבר פלילי; הודאתו בדין; והתקופה שבה שהה במעצר ובאיזוק אלקטרוני. כמו כן התחשב בית המשפט בנתוניו האישיים, הכוללים שירות בצה"ל ותרומה לקהילה. בית המשפט מיקם את עונשו של ניב ברף התחתון של כל אחד מן המתחמים, וגזר עליו עונש של 22 חודשי מאסר בפועל. בערעורו טען ניב, כי נכון היה לקבוע מתחם אחד לשני האירועים, מכיוון שמדובר באירוע אחד. כמו כן טען, כי חלקו באירוע חופים 1 היה קטן יחסית, וכי באירוע פלורנטין 1 לא היה מעורב בקשירת הקשר; לא ידע על הפטיש; וחדל ממעשיו בשלבים מסוימים של האירוע. בא-כוחו הדגיש לפנינו, כי מאז שנכנס בשערי בית הסוהר חלה התקדמות של ממש בשיקומו של ניב, הוא לקח חלק פעיל במספר קבוצות טיפוליות, ומתסקיר שירות המבחן ניתן ללמוד כי הוא נמצא כיום במקום שונה. מנגד טענה ב"כ המדינה בערעורה, כי קיימת שניות בתסקיר שירות המבחן, כשמצד אחד מצוינת הודאתו בביצוע העבירות, אך מן הצד השני הוא מצמצם את חלקו באירוע. כמו כן הוסיפה ב"כ המדינה, כי אין המלצה מעשית בתסקיר שירות המבחן. עוד טענה, כי ביצוען של עבירות שונות באירועים שונים מהווה נסיבה מחמירה, ומשכך יש להחמיר בעונשו.

42. לאחר שקילת טענות הצדדים מזה ומזה, ולמקרא תסקיר שירות המבחן, סבורני כי יש לדחות את ערעורו של מנור. ראשית אציין, כי לא ראינו לקבל את טענותיו בדבר הצורך בקביעת מתחם ענישה אחד כולל לשני האירועים שבהם היה מעורב. אירוע פלורנטין 1 ואירוע חופים 1, הם אירועים שונים לחלוטין זה מזה: הם הופנו כלפי קרבנות

שונים; בוצעו על-ידי תוקפים שונים; התרחשו במועדים שונים; וחשוב מכל - חומרתם ותוצאותיהם מובחנים מהותית זה מזה (השוו: ע"פ 1261/15 מדינת ישראל נ' דלאל, פסקה 22 (3.9.2015)). כל אחד מן האירועים הללו קובע פרק לעצמו. בדין קבע אפוא בית המשפט המחוזי מתחמים שונים לכל אחד מן האירועים. אשר למתחמים גופם, אין הצדקה לשנות מהם. אכן, חלקו של ניב באירוע פלורנטין 1 פחות מחלקם של המעורבים האחרים, אך הדבר נלקח בחשבון על-ידי בית המשפט המחוזי, שעה שקבע מתחם שונה בעניינו.

43. אשר לערעור המדינה בעניינו של מנור, לא בלי התלבטות, באתי לכלל מסקנה כי יש לדחותו. אמנם, בתסקירי שירות המבחן שהוגשו בראשונה, בבית המשפט המחוזי, צוין כי מנור מצמצם את חלקו באירועים, ואינו לוקח אחריות מלאה על מעשיו. יחד עם זאת, התסקיר העדכני שהוגש לעיונו שונה, ונושבת ממנו רוח אחרת המצביעה על רצונו של ניב לעלות על דרך חדשה. נסיבותיו של מנור שונות במידה רבה מנסיבותיהם של יתר המערערים. מנור לא נמנה על קושרי הקשר באירוע פלורנטין 1, והוא לא חזר בשנית לקחת חלק באירוע פלורנטין 2. אירוע חופים 1, עם כל חומרתו, הוא הקל שבאירועים באופן יחסי, ולכן הנסיבות המחמירות שהביאו להחמרה בעונשיהם של המערערים האחרים, מתקיימים במידה פחותה לגביו. נכון יהיה אפוא להותיר למנור פתח לתקווה, ולהותיר את תקופת המאסר שנקבעה על-ידי בית המשפט המחוזי בעינה.

דור מגדיש

44. מגדיש הורשע בקשירת קשר לביצוע עבירה מסוג פשע, וכן בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, בגין מעורבותו באירוע פלורנטין 1. סעיף העבירה שבו הורשע מגדיש - חבלה בכוונה מחמירה - שונה וחמור מסעיף העבירה שבו הורשעו המעורבים האחרים - חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. בשל כך, מתחם הענישה שנקבע בעניינו היה גבוה מן המתחם שנקבע בענינם של האחרים, והועמד על 20-50 חודשי מאסר. גילו הצעיר של מגדיש; שירותו הצבאי ביחידה מובחרת; וכן העדר עבר פלילי, הביאו את בית המשפט המחוזי למקם את עונשו בחלקו התחתון של המתחם, ולהשית עליו עונש של 24 חודשי מאסר, וכן עונשים נלווים כמפורט בגזר הדין. בערעורו טוען מגדיש, כי לא נמנה על הנהגת לה פמיליה, וכי היה מעורב באירוע אחד בלבד. מגדיש ציין את תרומתו הרבה לקהילה, ואת נסיבותיו האישיות שגם בהן יש כדי להצדיק הקלה בעונשו. ב"כ המדינה ציינה בערעורה, כי דור כלל לא לקח אחריות על מעשיו, וניהל את משפטו עד תום.

45. לאחר עיון בטענות ב"כ הצדדים מזה ומזה, ושמיעת טיעוניהם בעל-פה, באתי לכלל מסקנה כי נכון יהיה להחמיר בעונשו של דור מגדיש, ולהעמידו על 30 חודשי מאסר בפועל. אמנם, אין להקל ראש בשירותו הצבאי המרשים של דור ובעדויות האופי החיוביות והמרשימות לגביו. אולם לצד זאת, דור הורשע בעבירה חמורה של חבלה בכוונה מחמירה, לאחר קשירת קשר מקדימה. זו עבירה חמורה, ובנסיבות שלפנינו, היא מחייבת הצבת רף ענישה מחמיר יותר, שיש בו כדי לשקף את מידת הסלידה החברתית ממעשים כגון דא. כפי שהובהר לעיל, עבירות המבוצעות בחבורה, באופן הסוחף קהל רב, גם כזה שאינו נמנה בדרך כלל על ציבור מפרי החוק, מצריך ענישה מחמירה ומרתיעה. 24 חודשי מאסר בפועל אינם מבטאים זאת באופן מספק, ואינם משקפים את תוצאותיו החמורות של האירוע. אעיר, כי ניהול משפטו של מגדיש עד תום, לא היווה נסיבה להחמרה בעונשו, אך לצד זאת היה בכך כדי לבטא את אי-קבלת האחריות מצדו.

בנסיבות הענין הייתי מחמיר בעונשו של מגדיש, ומעמידו על 30 חודשי מאסר בפועל. יתר רכיבי העונש שהוטלו על-ידי בית המשפט המחוזי יוותרו על כנם.

שופט

השופט ג' קרא:

אני מסכים.

שופט

השופט א' שטיין:

אני מסכים.

שופט

לפיכך הוחלט כאמור בפסק הדין של השופט נעם סולברג.

ניתן היום, כ"ב באדר א' התשע"ט (27.2.2019).

שופט

שופט

שופט

O19.docx_18028140 שצ